

SLOVENSKÁ REPUBLIKA

UZNESENIE

Ústavného súdu Slovenskej republiky

I. ÚS 276/2010-20

Ústavný súd Slovenskej republiky na neverejnom zasadnutí 7. septembra 2010 predbežne prerokoval sťažnosť spoločnosti Z., s. r. o., B., zastúpenej advokátom JUDr. F. N., B., vo veci namietaného porušenia jej základného práva na súdnu ochranu a inú právnu ochranu podľa čl. 46 ods. 1 a 4 Ústavy Slovenskej republiky a práva na spravodlivé súdne konanie podľa čl. 6 ods. 1 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd, základného práva vlastníť majetok podľa čl. 20 ods. 1 Ústavy Slovenskej republiky, ako aj namietaného porušenia ustanovenia § 1 ods. 1 ústavného zákona č. 23/1991 Zb., ktorým sa uvádza Listina základných práv a slobôd ako ústavný zákon Federálneho zhromaždenia Českej a Slovenskej Federatívnej Republiky a základného práva podľa čl. 36 ods. 1 Listiny základných práv a slobôd uznesením Krajského súdu v Banskej Bystrici č. k. 14 CoE 69/2010-48 z 19. apríla 2010 v spojení s uznesením Okresného súdu Zvolen č. k. 24 Er 860/2008-31 zo 16. februára 2010 a takto

r o z h o d o l :

Sťažnosť spoločnosti Z., s. r. o., o d m i e t a pre neprípustnosť.

O d ô v o d n e n i e :

I.

Ústavnému súdu Slovenskej republiky (ďalej len „ústavný súd“) bola 6. júla 2010 doručená sťažnosť spoločnosti Z., s. r. o., B. (ďalej len „sťažovateľka“), ktorou namietala porušenie svojho základného práva na súdnu ochranu a inú právnu ochranu podľa čl. 46 ods. 1 a 4 Ústavy Slovenskej republiky (ďalej len „ústava“) a práva na spravodlivé súdne konanie podľa čl. 6 ods. 1 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd (ďalej len „dohovor“), základného práva vlastníť majetok podľa čl. 20 ods. 1 ústavy, ako aj porušenie ustanovenia § 1 ods. 1 ústavného zákona č. 23/1991 Zb., ktorým sa uvádza Listina základných práv a slobôd ako ústavný zákon Federálneho zhromaždenia Českej a Slovenskej Federatívnej Republiky a základného práva podľa čl. 36 ods. 1 Listiny základných práv a slobôd (ďalej aj „listina“) uznesením Krajského súdu v Banskej Bystrici (ďalej len „krajský súd“) č. k. 14 CoE 69/2010-48 z 19. apríla 2010 (ďalej aj „napadnuté uznesenie krajského súdu“ alebo „uznesenie z 19. apríla 2010“) v spojení s uznesením Okresného súdu Zvolen (ďalej len „okresný súd“) č. k. 24 Er 860/2008-31 zo 16. februára 2010 (ďalej aj „napadnuté uznesenie okresného súdu“ alebo „uznesenie zo 16. februára 2010“).

Zo sťažnosti a spisu okresného súdu sp. zn. 24 Er 860/2008 (ktorý si ústavný súd vyžiadal) vyplýva, že napadnuté rozhodnutia boli vydané v exekučnom konaní vykonávanom súdnou exekútorkou na základe poverenia okresného súdu č. 5611 024436 zo 7. novembra 2008 na návrh sťažovateľky ako oprávnenej.

Exekučným titulom boli právoplatné a vykonateľné rozhodnutia – platobný výmer č. 1143/2001 z 26. marca 2002 a platobný výmer č. 1144/2001 z 26. marca 2002 – vydané správcom konkurznej podstaty poisťovne P., družstevná zdravotná poisťovňa v konkurze, B. (ďalej len „úpadca“), proti M. S. (ďalej aj „povinný“) o vymoženie sumy 3 273,39 € s príslušenstvom z titulu dlžného poistného zo zdravotného poistenia a poplatku z omeškania z dlžného poistného.

Túto pohľadávku proti povinnému spolu s inými pohľadávkami úpadcu voči platiteľom a samoplatcom poisťného zo zdravotného poistenia zmluvne nadobudla sťažovateľka na základe zmluvy o postúpení pohľadávok úpadcu.

Okresný súd uznesením č. k. 24 Er 860/2008-13 z 28. januára 2010 exekučné konanie zastavil (ďalej len „uznesenie o zastavení exekúcie“).

Sťažovateľka formou elektronického podania podpísaného zaručeným elektronickým podpisom podala 16. februára 2010 odvolanie proti uzneseniu okresného súdu o zastavení exekúcie.

Okresný súd napadnutým uznesením zo 16. februára 2010 vyzval sťažovateľku na zaplatenie súdneho poplatku podľa položky č. 20a sadzobníka súdnych poplatkov v sume 1,50 € za podanie urobené elektronickými prostriedkami. Napriek tomu, že v predmetnom uznesení okresného súdu nie je uvedené, za ktoré elektronické podanie sťažovateľky je súdny poplatok vyrubený, z obsahu spisu je zrejmé, že k vyrubeniu poplatku došlo za odvolanie sťažovateľky proti uzneseniu o zastavení exekúcie ako jedinému elektronickému podaniu sťažovateľky v tomto konaní predchádzajúcemu vyrubeniu poplatku.

Sťažovateľka formou elektronického podania podpísaného zaručeným elektronickým podpisom podala 23. februára 2010 odvolanie aj proti napadnutému uzneseniu okresného súdu zo 16. februára 2010.

Krajský súd uznesením č. k. 14 CoE 68/2010-44 z 19. apríla 2010 (ďalej len „uznesenie z 19. apríla 2010“) právoplatným 3. mája 2010 potvrdil uznesenie okresného súdu o zastavení exekúcie.

Krajský súd ďalším napadnutým uznesením z 19. apríla 2010 potvrdil napadnuté uznesenie okresného súdu zo 16. februára 2010.

Sťažovateľka podala 20. mája 2010 dovolanie proti napadnutému uzneseniu krajského súdu z 19. apríla 2010, ktoré bolo predložené na rozhodnutie Najvyššiemu súdu Slovenskej republiky (ďalej len „najvyšší súd“) 8. júla 2010.

Okresný súd uznesením č. k. 24 Er 860/2008-52 z 28. apríla 2010 (ďalej len „uznesenie z 28. apríla 2010“) vyzval sťažovateľku na zaplatenie súdneho poplatku podľa položky č. 20a sadzobníka súdnych poplatkov v sume 1,50 € za podanie urobené elektronickými prostriedkami (odvolanie podané 23. februára 2010 proti napadnutému uzneseniu okresného súdu zo 16. februára 2010).

Sťažovateľka formou elektronického podania podpísaného zaručeným elektronickým podpisom podala 18. mája 2010 odvolanie proti uzneseniu okresného súdu z 28. apríla 2010, ktoré bolo predložené krajskému súdu na rozhodnutie 11. júna 2010.

Sťažovateľka v sťažnosti uviedla:

«V zmysle ust. § 4 ods. 1 písm. c) zákona č. 71/1992 Z. z. o súdnych poplatkoch a poplatku za výpis z registra trestov v znení neskorších predpisov (ďalej len „ZoSP“), je od súdneho poplatku oslobodené súdne konanie vo veciach zdravotného poistenia, sociálneho zabezpečenia vrátane nemocenského poistenia, dôchodkového zabezpečenia, štátnych sociálnych dávok, sociálnej pomoci a poistenia v nezamestnanosti, aktívnej politiky trhu práce a garančného fondu a poskytovania zdravotnej starostlivosti...

Tak ako predpokladá ZoSP, od súdnych poplatkov môžu byť oslobodené súdne konania na základe ust. § 4 ods. 1 ZoSP, t. j. vecné oslobodenie, alebo od platenia súdnych poplatkov môžu byť oslobodené jednotlivé subjekty na základe ust. § 4 ods. 2 ZoSP, t. j. personálne oslobodenie. Vzhľadom na skutočnosť, že predmetom konania je vymoženie dlžného poistného na zdravotné poistenie a poplatku z omeškania z dlžnej sumy poistného na zdravotné poistenie, je toto konanie v zmysle ust. § 4 ods. 1 písm. c) ZoSP oslobodené od súdneho poplatku. Keďže od platenia súdneho poplatku nie je oslobodený Sťažovateľ (personálne oslobodenie), ale konanie, v danom prípade ide o vecné oslobodenie od súdnych poplatkov.

Nakoľko došlo k postúpeniu pohľadávky, pri ktorom sa postavenie dlžníka nezhoršuje, resp. zmena veriteľa nemá vplyv na obsah pohľadávky, čo potvrdil už aj samotný súd vo svojom odôvodnení Uznesenia 2, Sťažovateľ má rovnaké práva ako by mal pôvodný veriteľ - DZP. Nakoľko bola DZP pri uplatňovaní svojich pohľadávok vzniknutých zo zdravotného poistenia oslobodená od platenia súdnych poplatkov, toto oslobodenie pri daných pohľadávkach prešlo aj na Sťažovateľa. Nie osoba veriteľa, ale charakter pohľadávky, t. j. nárok vzniknutý z titulu poskytovanej zdravotnej starostlivosti, je právnym dôvodom na oslobodenie od súdnych poplatkov v súdnom konaní o jej uplatňovaní. Porušenie právnych povinností pri zabezpečovaní zdravotnej starostlivosti nemôže viesť k zhoršeniu postavenia veriteľov, alebo nových veriteľov pri uplatňovaní a súdnom vymáhaní takýchto pohľadávok.

Vyššie uvedená argumentácia nevyhnutnosti oslobodenia od platenia súdnych poplatkov všetkých konaní, ktorých predmetom sú nároky vyplývajúce zo zdravotného poistenia bola už niekoľkokrát potvrdená aj judikatúrou. V Náleze Ústavného súdu SR sp. zn. III. ÚS 63/06 zo dňa 23. 08. 2006... V Rozsudku Najvyššieho súdu SR sp. zn. 4Obdo/16/98 zo dňa 01. 06. 2000... Obdobnú argumentáciu ohľadne posudzovania oslobodenia od súdnych poplatkov konaní vo veciach zdravotného poistenia obsahuje aj Rozsudok Najvyššieho súdu SR sp. zn. 5Cdo/29/2004 zo dňa 30. 06. 2004...

odvolací súd (ako aj prvostupňový súd) na základe nesprávneho právneho posúdenia veci nekvalifikovali predmet súdneho sporu ako vec, ktorá sa týka zdravotného poistenia a z toho dôvodu údajne nie je konanie oslobodené od platenia súdnych poplatkov. Uvedeným postupom odvolacieho súdu (ako aj prvostupňového súdu) bola zároveň Sťažovateľovi odňatá možnosť konať pred súdom, nakoľko sa Sťažovateľ nemal možnosť vyjadriť sa k skutočnostiam a prípadne doplniť dôkazy, na základe ktorých rozhodol odvolací súd o odvolaní voči Uzneseniu 1, ktoré nebolo vôbec odôvodnené. Postupom súdov teda došlo k porušeniu zákona a porušeniu základného práva Sťažovateľa na spravodlivý súdny proces garantované Ústavou SR.»

Sťažovateľka navrhla ústavnému súdu, aby vo veci rozhodol týmto nálezom:

„1. Uznesením Krajského súdu v Banskej Bystrici sp. zn. 14CoE/69/2010-48 zo dňa 19. 04. 2010 v spojení s Uznesením Okresného súdu Zvolen sp. zn. 24Er/860/2008-31 zo

dňa 16. 02. 2010 došlo k porušeniu práva Sťažovateľa na súdnu a inú ochranu, k porušeniu práva Sťažovateľa na spravodlivý súdny proces, ako aj k porušeniu vlastníckeho práva Sťažovateľa garantovaných čl. 20 ods. 1, čl. 46 ods. 1 a ods. 4 Ústavy SR, ust. § 1 ods. 1, ust. čl. 36 ods. 1 Listiny základných práv a slobôd a ust. čl. 6 ods. 1 Európskeho dohovoru o ľudských právach.

2. Uznesenie Krajského súdu v Banskej Bystrici sp. zn. 14CoE/69/2010-48 zo dňa 19. 04. 2010 v spojení s Uznesením Okresného súdu Zvolen sp. zn. 24Er/860/2008-31 zo dňa 16. 02. 2010 sa zrušuje a vec sa vracia na ďalšie konanie.

3. Ústavný súd SR priznáva Sťažovateľovi náhradu trov konania titulom trov právneho zastúpenia Sťažovateľa v zmysle ust. § 31a Zákona o Ústavnom súde. Krajský súd v Banskej Bystrici a Okresný súd Zvolen sú povinní spoločne a nerozdielne zaplatiť trovy právneho zastúpenia Sťažovateľa.“

II.

Podľa čl. 127 ods. 1 ústavy ústavný súd rozhoduje o sťažnostiach fyzických osôb alebo právnických osôb, ak namietajú porušenie svojich základných práv alebo slobôd, alebo ľudských práv a základných slobôd vyplývajúcich z medzinárodnej zmluvy, ktorú Slovenská republika ratifikovala a bola vyhlásená spôsobom ustanoveným zákonom, ak o ochrane týchto práv a slobôd nerozhoduje iný súd.

Podľa čl. 140 ústavy podrobnosti o organizácii ústavného súdu, o spôsobe konania pred ním a o postavení jeho sudcov ustanoví zákon.

Ústavný súd návrh na začatie konania predbežne prerokuje podľa § 25 ods. 1 zákona Národnej rady Slovenskej republiky č. 38/1993 Z. z. o organizácii Ústavného súdu Slovenskej republiky, o konaní pred ním a o postavení jeho sudcov v znení neskorších predpisov (ďalej len „zákon o ústavnom súde“) na neverejnom zasadnutí bez prítomnosti navrhovateľa a zisťuje, či nie sú dôvody na odmietnutie návrhu podľa § 25 ods. 2 zákona o ústavnom súde.

Podľa § 25 ods. 2 zákona o ústavnom súde môže ústavný súd na predbežnom prerokovaní odmietnuť uznesením bez ústneho pojednávania návrhy, na ktorých prerokovanie nemá právomoc, návrhy, ktoré nemajú náležitosti predpísané zákonom, neprípustné návrhy alebo návrhy podané niekým zjavne neoprávneným, ako aj návrhy podané oneskorene. Ústavný súd môže odmietnuť aj návrh, ktorý je zjavne neopodstatnený.

V súlade s už uvedenými zásadami ústavný súd predbežne prerokoval sťažnosť sťažovateľky podľa § 25 ods. 1 zákona o ústavnom súde a skúmal, či neexistujú dôvody na jej odmietnutie podľa § 25 ods. 2 zákona o ústavnom súde.

Princíp subsidiarity zakotvený v čl. 127 ods. 1 ústavy znamená, že ústavný súd môže konať o namietanom porušení sťažovateľových práv a vecne sa zaoberať iba tými sťažnosťami, ak sa sťažovateľ nemôže v súčasnosti a nebude môcť ani v budúcnosti domáhať ochrany svojich práv pred iným súdom prostredníctvom iných právnych prostriedkov, ktoré mu zákon na to poskytuje. Namietané porušenie niektorého zo základných práv alebo slobôd teda nezakladá automaticky aj právomoc ústavného súdu na konanie o nich.

Zmyslom a účelom uvedeného princípu subsidiarity je to, že ochrana ústavnosti nie je a ani podľa povahy veci nemôže byť výlučne úlohou ústavného súdu, ale úlohou všetkých orgánov verejnej moci v rámci im zverených kompetencií. Všeobecné súdy, ktoré v občianskom súdnom konaní sú povinné vykladať a aplikovať príslušné zákony na konkrétny prípad v súlade s ústavou alebo kvalifikovanou medzinárodnou zmluvou podľa čl. 7 ods. 5 ústavy, sú primárne zodpovedné aj za dodržiavanie tých práv a základných slobôd, ktoré ústava alebo medzinárodná zmluva dotknutým fyzickým osobám zaručuje. Ústavný súd predstavuje v tejto súvislosti ultima ratio inštitucionálny mechanizmus, ktorý nasleduje až v prípade nefunkčnosti všetkých ostatných orgánov verejnej moci, ktoré sa na ochrane ústavnosti podieľajú. Opačný záver by znamenal popieranie princípu subsidiarity právomoci ústavného súdu podľa zásad uvedených v § 53 ods. 1 zákona o ústavnom súde (III. ÚS 149/04, IV. ÚS 135/05). Zásada subsidiarity reflektuje okrem iného aj princíp

minimalizácie zásahov ústavného súdu do právomoci všeobecných súdov, ktorých rozhodnutia sú v konaní o sťažnosti preskúmané (IV. ÚS 303/04).

Sťažovateľka sťažnosťou doručenou ústavnému súdu 6. júla 2010 namieta porušenie označených základných a iných práv napadnutým uznesením okresného súdu zo 16. februára 2010 a napadnutým uznesením krajského súdu z 19. apríla 2010, ktorým bolo na základe ňou podaného odvolania potvrdené uznesenie okresného súdu zo 16. februára 2010 o vyrubení súdneho poplatku za elektronické podanie (odvolanie proti uzneseniu okresného súdu o zastavení exekúcie).

Sťažovateľka sa ochrany označených základných a iných práv súčasne domáhala aj podaním dovolania najvyššiemu súdu 20. mája 2010 (dovolanie bolo okresným súdom predložené na rozhodnutie najvyššiemu súdu 8. júla 2010), v ktorom navrhovala zrušenie napadnutého uznesenia okresného súdu a napadnutého uznesenia krajského súdu.

Za tejto situácie, keď sa sťažovateľka domáhala svojho práva na najvyššom súde a zároveň aj na ústavnom súde, musela byť sťažnosť odmietnutá pre jej predčasnosť, pretože o ochrane označených práv, ktorých porušenie namieta, bude najprv rozhodovať najvyšší súd.

Ústavný súd preto zaujal názor (podobne I. ÚS 169/09), že v prípade podania opravného prostriedku (odvolanie či dovolanie) a súbežne podanej sťažnosti ústavnému súdu je takáto sťažnosť považovaná za prípustnú až po rozhodnutí o takomto opravnom prostriedku (v danom prípade o dovolaní). Pritom lehota na podanie takejto sťažnosti bude považovaná za zachovanú aj vo vzťahu k predchádzajúcemu právoplatnému rozhodnutiu (porovnaj tiež rozsudky Európskeho súdu pre ľudské práva z 12. novembra 2002 vo veci Zvolský a Zvolská proti Česká republika, sťažnosť č. 46129/99 a jeho body 51, 53, 54 alebo vo veci Soffer proti Česká republika, sťažnosť č. 31419/04 a jeho body 47 a 48) napadnutému opravným prostriedkom (riadnym alebo mimoriadnym).

Vzhľadom na tieto skutočnosti sa ústavný súd podanou sťažnosťou, ako aj ďalšími návrhmi sťažovateľky meritórne nezaoberal, ale podľa zásady ratio temporis ju odmietol ako neprípustnú pre predčasnosť podľa § 53 ods. 1 v spojení s § 25 ods. 2 zákona o ústavnom súde. Preto tiež nepovažoval za dôvodné vyzvať sťažovateľku na odstránenie nedostatkov jej podania.

P o u č e n i e : Proti tomuto rozhodnutiu nemožno podať opravný prostriedok.

V Košiciach 7. septembra 2010